

Noor itaalia dirigent Manlio Benzi Estonia Teatris

Sündinud 1964. aastal Itaalias Rimini. Õppinud Parma Konservatooriumis kompositsiooni maestro C. Togni ja dirigeerimist maestro D. Gatti käe all. Osalenud maestro Gatti rahvusvahelistel dirigentide meistrikursustel Santa Cecilia Muusikaakadeemias Roomas.

1990. aastal asutas kammerorkestri Erlebnis, mille dirigendina on juhatanud kontserte Itaalias ja Hispaanias.

Külalisdirigendina on seisnud mitme kuulsa Itaalia orkestri ees (Milano Pomeriggi Musicali orkester, Sanremo ja Abruzzo sümfooniaorkester), Hispaanias dirigeerinud Pamplona S. Cecilia sümfooniaorkestrit. On Rimini muusika- ja kirjandusfestivali initsiaator ning kunstiline juht.

Mida tõstaksite oma töödest ja tegemistest esile?

Põhiliselt olen töötanud sümfooniaorkestriga. Olen Rimini sümfooniaorkestri kunstiline juht ja peadirigent. Me mängime väga mitmekesist repertuaari — alates Bachist ja Mozartist nüüdismuusikani välja.

Oma kodulinnas Rimini asutasime mõned aastad tagasi muusika- ja kirjandusfestivali. See on populaarne kontsertide ja loengute sari, kus muusika- ja kirjandusteadlased tutvustavad muusika ja poeesia omavahelisi sidemeid, nende seotust. Olen ka ise sellele üritusele mõne teose kirjutanud. Mulle meeldib komponeerida muusikat vaimustavale poeesiale.

Ooperiga puutusin tihedalt kokku juba õpingute päevil, sest Parma Konservatooriumis seisab ooper väga tähtsal kohal, võiks isegi ütelda, et seal valitseb ooperiatmosfäär. Mul oli õnne õppida professorite käe all, kes ise olid suured ooperidirigendid ja evisid tohutuid kogemusi. Parmas on ka Verdi instituut, mis kujundas minu suhtumist ooperisse, eriti Verdi ja Puccini teostesse. Maestro Carlo Felice Cillario assisteerimine Puccini ooperi “Boheem” ettevalmistamisel Estonia Teatris möödunud hooajal oli samuti väga õpetlik kogemus. Olen töötanud ka maestro D. Gatti assistendina, viimati Puccini ooperi “Madama Butterfly” väljatoomisel New Yorgi *Metropolitan Opera's* möödunud sügisel. Ja nüüd olen taas Estonia Teatris ning dirigeerin siinseid “Madama Butterfly” etendusi.

Te olete töötanud nii ooperis kui ka sümfooniaorkestritega kontserdilaval. Kumb rohkem meeldib?

Ma ei oskagi sellele küsimusele vastata. Mul on omad eelistused. Näiteks eelistan ma romantismiajastu heliloojate loomingut ja nüüdisaegset repertuaari. Hindan põhiliselt kahe viimase sajandi muusikat, nii ooperit kui sümfoonilisi teoseid. Loomulikult armastan Verdi, Puccini, Mahleri, Bruckneri ja Brahmsi loomingut. Need heliloojad on kõik väga erinevad ja erineval moel nad mind oma loominguga ka veetlevad.

Kas sümfooniaorkestrit tuleb juhatada teisiti kui ooperit?

Kummaski žanris on oma probleemid. Ooperis on väga raske panna koos musitseerima nii palju inimesi — pillimehi, lauljaid, kooriartiste. Samal ajal peab arvestama, et lauljal on laval väga palju teha ja väga paljudele asjadele mõelda. See on praktiline pool. Iga dirigent tahab alati, et tema juhata tud teos kõlaks perfektselt, täpselt nii, nagu partituuris kirjas. Saavutada seda ooperis on väga raske. See on ka üks põhjus, miks paljud dirigendid ei taha juhatada ooperit ja eelistavad tööd sümfooniaorkestritega. Samas aga ei ole ooperi muusikaline keel kunagi nii keeruline kui sümfooniade puhul. Sümfooniakontserdil peab dirigent suutma luua muusikat, mis haarab ja köidab publikut nagu ooperipilt laval. Saavutada tuleb see aga muusikas ja ainult muusika abil. See on suur kunst.

Missugused on teie muljed Estonia Teatrist?

Estonia Teater on väga heade traditsioonidega ooperimaja. Teil on palju häid ja väga omanäolisi lavastusi. Teie repertuaaris ei ole mitte ainult uued lavastused, vaid ka aastaid jooksvad tükid. Näiteks “Madama Butterfly”, mida ma juhatan, on teil repertuaaris olnud mitu aastat. See on hea ja muudab teie teatri ainult rikkamaks. Itaalias nõnda ei ole. Kui seal etendus välja tuleb, mängitakse seda mitu kuud, ja siis tuleb uus lugu.

Repertuaariteatrit varitseb aga oht, et tekib rutiin, mis viib etenduste taseme alla. Sellepärast on tähtis iga uue etenduse tarvis leida oma motivatsioon, mis võimaldab luua uue kunstilise väärtuse vanas lavastuses. Kui rutiin, traditsioon ja kunstiline tase on omavahel tasakaalus,

palju häid ja väga omanäolisi lavastusi. Teie repertuaaris ei ole mitte ainult uued lavastused, vaid ka aastaid jooksvad tükid. Näiteks "Madama Butterfly", mida ma juhatan, on teil repertuaaris olnud mitu aastat. See on hea ja muudab teie teatri ainult rikkamaks. Itaalias nõnda ei ole. Kui seal etendus välja tuleb, mängitakse seda mitu kuud, ja siis tuleb uus lugu.

Repertuaariteatrit varitseb aga oht, et tekib rutiin, mis viib etenduste taseme alla. Sellepärast on tähtis iga uue etenduse tarvis leida oma motivatsioon, mis võimaldab luua uue kunstilise väärtuse vanas lavastuses. Kui rutiin, traditsioon ja kunstiline tase on omavahel tasakaalus, on tulemus hea.

Juba möödunud korral Estonia Teatris "Boheemiga" töötades olin vaimustatud teie lauljate heast itaalia keelest. Isegi nii suurtes ooperiteatrites nagu *Covent Garden* Inglismaal või *Metropolitan* New Yorgis häirib tihti kõrva kole aktsent. Siin seda ei kuule. Võib-olla on põhjuseks eesti keele sarnasus itaalia keelega.

Ja hääled on head. Võib-olla peaks noori lauljaid saatma õppima mujale, et täiustada vokaaltehnikat. Kõik eeldused hea ooperi tegemiseks on teil aga olemas.

ENE JÜRNA

Manlio Benzi.

Foto: Harri Rospu